LUOMULIITTO RY Lausunto 29.01.2019

Viite: Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta pyytää kirjallista asiantuntijalausuntoa – s-posti 21.01.2019

Asia: HE 262/2018 vp Hallituksen esitys Eduskunnalle elintarvikelaiksi sekä laeiksi terveydensuojelulain ja Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain muuttamisesta

Luomuliitto ry kiittää lausuntopyynnöstä ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Luomuliiton mielestä hallituksen esittämässä luonnoksessa elintarvikelaiksi on paljon hyvää. Esimerkiksi että tavoitteena on vähentää edelleen lainsäädännöstä elintarvikealan toimijoille ja valvontaviranomaisille aiheutuvaa hallinnollista taakkaa vaarantamatta kuitenkaan elintarviketurvallisuutta on erittäin hyvä toteutuessaan. Hyvänä pidetään myös että valvonta on nähtävä laajempana kokonaisuutena eikä pelkästään valvontakäynteinä, viittaukset useassa kohdassa valvontaviranomaisen velvollisuuteen neuvoa ja ohjata, sekä toimijan oikeus saada neuvoa ovat tervetullut muutos.

Mitä tulee valvontamaksujen uudistukseen siirtyä suoriteperusteisesta maksusta kaikkia toimijoita koskevaan vuosimaksuun on tämä muutos kohti tasa-arvoisempaa käytäntöä maksujen suhteen. Esitetyt vuosimaksut erityyppisille toimijoille vaikuttavat hyvin harkituilta ja oikeudenmukaisilta, porrastaen maksut toimijan koon ja toiminnan riksiperusteen mukaan. On myös hyvä että vuosimakusjärjestelmässä on porkkana, 10 % alennus joka toinen vuosi, mikäli toimija saa oivallisen tuloksen tarkastuksessa. Tämä kannustaa kehittämään toimintaa. **Mikäli tämä uudistus todellakin turvaa sen että viranomaisen rooli muuttuu neuvovaksi ja että kasvaneet resurssit todellakin kohdennetaan kehittämään tätä toimintaa on tämä muutos erittäin hyvä.**

Käytännön valvonta tulisi kohdentaa niihin toimijoihin joilla arvioidaan olevan suurimmat riskit. Petosten seurannassa ja riskiluokituksessa valvonta tulisi kohdentaa samoihin toimijoihin. Harmaan talouden selvityskeskuksen tekemästä elintarvikelain muutostarpeita koskevasta selvityksestä (22/2018). Velvoitteiden hoidossa eniten ongelmia oli Oiva D-luokkaan asettuvissa yrityksissä. Vertailussa 75 % verovelattomista yrityksistä kuului Oiva A-luokkaan, kun Oiva D-luokassa verovelattomia oli vain 30 %.

Suurimmat epäilykset uuden lakiesityksen suhteen kohdistuvat käytännön valvontaan ja sen toteutukseen maakunnissa. Kysymykset jotka heräävät on miten turvataan kaikkien toimijoiden tasapuolinen ja oikeudenmukainen kohtelu eri alueilla?

Pauli Talvitie
Luomuliiton puheenjohtaja

Susann Rännäri
Luomuliiton edunvalvontajohtaja